

О. І. Скоробогач,
викладач, Чортківський інститут підприємництва і бізнесу ТНЕУ

КАПІТАЛІЗАЦІЯ МАЛИХ ТА СЕРЕДНІХ БАНКІВ ЯК ВАЖЛИВИЙ ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАДІЙНОСТІ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

У статті здійснено аналіз рівня капіталізації малих та середніх банків та перспектив його підвищення. Розкрито основні закономірності розвитку малих та середніх банків у контексті вирішення проблеми підвищення капіталізації малих та середніх банків; досліджено таку величину, як прибуток, що є важливим джерелом зростання капіталу малих та середніх банків, та запропоновано напрями підвищення рівня капіталізації вітчизняних малих та середніх банків.

In articles the analysis of level of capitalisation of small and average banks and prospects its increase is carried out. The basic laws of development of small and average banks in a context of the decision of a problem of increase of capitalisation of small and average banks are opened; such size as profit that is the important source of growth of the capital of small and average banks is investigated and directions of increase of level of capitalisation of domestic small and average banks are offered.

Ключові слова: малі та середні банки, капіталізація, банківська система, власний капітал, прибуток, активи, пасиви, зобов'язання.

Key words: small and average banks, capitalisation, bank system, own capital, profit, actives, passives, the obligation.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Складною і водночас надзвичайно важливою проблемою у банківській діяльності є проблема підвищення рівня капіталізації банківських установ України. Як зазначає більшість науковців, практиків, теперішній рівень капіталізації вітчизняних банків не здатний забезпечити ефективний розвиток банківської системи та захистити банківську діяльність від наявних у ній ризиків [1; 2, с.61].

Потреба у підвищенні рівня капіталізації банків зумовлена необхідністю забезпечення безперервної стабільності банківської системи, відповідного обслуговування банками своїх грошових зобов'язань. Виняткового значення проблема величини банківського капіталу та джерел його формування набуває для малих та середніх банків. Це зумовлено, перш за все, необхідністю виконання вимог НБУ щодо розміру капіталу банків. А саме: внаслідок постанови Правління НБУ від 09.06.2010 р. № 273 визначено, що банки, в яких регулятивний капітал менший 120 млн грн., повинні збільшити його до 01.01.2012 р. [3]. Більше того, тим банкам, у яких регулятивний капітал менший, ніж 120 млн грн., НБУ заборонив залучати вклади (депозити) від фізичних осіб більше обсягу залучених вкладів фізичних осіб на дату набрання чинності Постанови.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

Важливі аспекти проблеми капіталізації банківської системи, пошук шляхів її підвищення знайшли висвітлення в наукових працях багатьох відомих вітчизняних науковців, таких як П.Матвієнко, А.Криклій, І.Лютий, М.Алексєєнко, А.Мороза, О.Дзюблюка, В.Гейця, С.Савлук, Я.Грудзевич, Н.Гайдук, В.Сизоненко, С.Циганов та інших. Проте, незважаючи на значний обсяг публікацій та досліджень даної теми, в умовах глобалізації та інтеграції національної економіки є потреба у більш глибокому дослідженні капіталізації малих та середніх банків як невід'ємних та об'єктивно необхідних складових банківської системи України.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Метою даної статті є аналіз рівня капіталізації малих та середніх банків, а також пошук шляхів її підвищення.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

На теперішньому етапі розвитку банківської системи проблему капіталізації банків часто пов'язують із проблемою необхідної величини статутного капіталу або навіть із проблемою, пов'язаною із виконанням ліцензійних вимог НБУ щодо розміру регулятивного капіталу. А проблема капіталізації — це, насамперед, проблема недостатньої адекватності капіталу банків розміру їх активів з урахуванням ступеня їх ризикованості. Тобто проблема полягає не у кількісній, а у якісній площині [4, с. 10—14].

Проте, враховуючи ситуацію, що склалася (насамперед, постанову Правління НБУ від 09.06.2010 р. № 273), перед малими та середніми банками постає потреба у підвищенні рівня їх капіталізації. Проте варто зазначити, що вирішення питання капіталізації залежить, перш за все, від кожного банку та його менеджменту, а використання різноманітних адміністративних методів, тим більше примусових, не зможе вирішити питання адекватності капіталу банківської системи.

З метою аналізу рівня капіталізації малих та середніх банків здійснимо розгляд банківської системи України у розрізі груп банків протягом 2005—2011 рр. Аналіз свідчить, що протягом 2005—2011 р.р. вітчизняна банківська система характеризувалася динамічним зростанням. В результаті досліджень встановлено, що з 2005 по 2011 р. активи банків I групи зросли у 8,81 рази, капітал — 11,94 рази, зобов'язання — 28,76 рази; активи банків II групи зросли у 7,02 рази, капітал — у 6,66 разів, зобов'язання — 7,07 рази; активи банків III групи — у 2,74 рази, капітал — 2,7 рази, зобов'язання — 0,8; активи банків IV групи — у 4,9 рази, капітал — у 3,79 рази, зобов'язання — у 5,32 рази.

Наведені дані показують, що темпи зростання капіталу банків усіх груп відстають від темпів зростання інших показників діяльності банків.

Аналіз ступеня забезпеченості пасивами банків України у розрізі груп свідчить про високий рівень концентрації капіталу у незначній кількості банків (рис. 1, 2, 3).

Таким чином, щонайбільш динамічно розвивалися великі банки. Так, на початок 2005 р. найбільші банки, у кількості 10 банків, мали у володінні 53,1% пасивів усіх банків, 16,1% усіх зобов'язань і 41,6% власного капіталу. За період з 2005—2011 р. дані показники по групі найбільших банків зросли і становлять відповідно 66,7%, 66,8%, 66,4%, а їх кількість становить 17 банків [5, с. 48—53; 6, с. 54—59; 7, с. 60—65].

Протилежною є ситуація по групі малих банків. Так, на початок 2005 р. малі банки, яких нараховувалось 105 банків, володіли 12,6% пасивів усіх банків, 10,7% усіх зобов'язань і 25% власного капіталу. За період з 2005—2011 р. дані показники по групі малих банків знизилися і становлять відповідно 8,8%, 8,2%, 12,7%, а на сьогодні їх кількість становить 115 банків.

Такою ж є ситуація із групами великих та середніх банків. Для них характерною є тенденція щорічного зниження питомої ваги у сукупних пасивах, зобов'язаннях та власному капіталі. Станом на 01.01.2005 р. кількість великих банків становила 14 банків, кількість середніх — 31 банк, а володіли великі банки 18,1% пасивів усіх банків, 18,3% зобов'язань, 16,6% власного капіталу, середні банки — 16,2%, 55%, 16,8% відповідно. На початок 2011 р. кількість великих банків зросла і становила 22 банки, а їх частка у володінні пасивами, зобов'язаннями, власним капіталом зменшилася і становить відповідно 18,1%, 14,9%, 14,8%. Щодо середніх банків, то їх кількість теж зменшилася і станом на 01.01.2011 р. становила 21 банк, і їх частка у володінні пасивами, зобов'язаннями, власним капіталом теж зменшилася і становить відповідно 6,3%, 6,4%, 6,1%.

Аналіз груп банків щодо їх частки у володінні власним капіталом свідчить, що найменшою є частка середніх банків у сукупному власному капіталі і становить 6,1% із кількістю середніх банків 21, тоді як питома вага малих банків у сукупному власному капіталі становить 12,7% із їх кількістю 115, а питома вага великих банків — 14,8% при їх кількості 22. Найвищою є питома вага у сукупному власному капіталі у групі найбільших банків і становить 66,4% (рис. 3). Це підтверджує наявний високий рівень довіри клієнтів та вкладників до великих банків із чималим розміром капіталу. Зрозуміло, що найвища концентрація усіх фінансових потоків та клієнтів буде спостерігатися у даних установах банків. У зв'язку з цим малі та середні банки із недостатньо високим рівнем капіталізації можуть зазнати злиття та поглинання з боку великих вітчизняних та іноземних банків. Крім того, міжнародний досвід доводить про великі перспективи у діяльності великих світових банків, які виконують значний обсяг фінансових операцій, займаються масштабною інвестиційною діяльністю, значення якої для успішної банківської діяльності дедалі більше зростає.

Враховуючи вищезазначене, у вітчизняній банківській діяльності виникає питання щодо необхідності малих банків. Проте, як показують результати аналізу, питома вага малих банків у сукупному власному капіталі не є найменшою. Це підтверджує їх надійність та платоспроможність.

Про надійність та платоспроможність банків III та IV групи свідчить аналіз показників достатності капіталу та фінансової стійкості банківської системи України у розрізі груп банків [8].

Як показують економічні розрахунки, за період 2005—2011 рр. значення показника фінансової автономії було

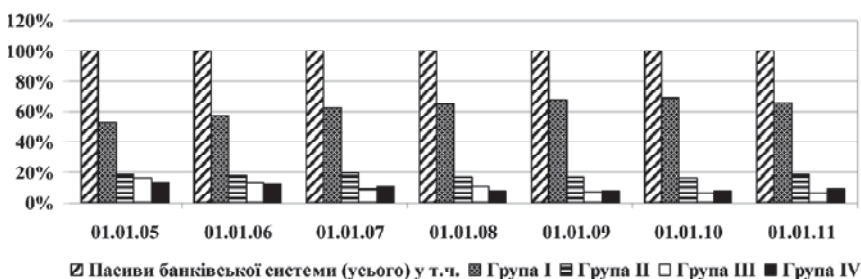

Рис. 1. Питома вага пасивів банківської системи України у розрізі груп банків (за період 2005—2011 рр.)

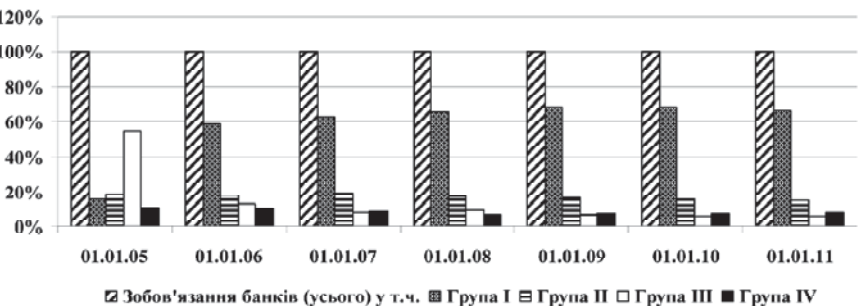

Рис. 2. Питома вага зобов'язань банків України у розрізі груп банків (за період 2005—2011 рр.)

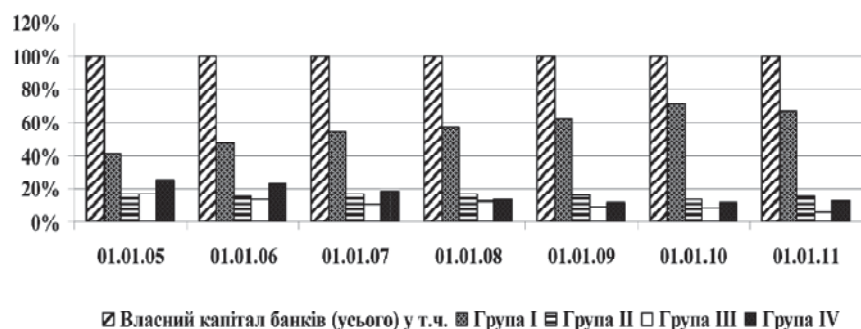

Рис. 3. Питома вага власного капіталу банків України у їх загальній сумі у розрізі груп банків (за період 2005—2011 рр.)

найвищим у банків IV групи і знаходилося в межах 21—28%, тоді як банки усіх інших груп мали значення показника в межах 10—18% (рис. 4). Щоправда, протягом 2005—2010 рр. відбувалося зниження даного показника по IV групі банків, але станом на 01.01.2011 р. даний показник по IV групі банків знову зріс і становить 21%, що є вищим, ніж у банків I та II групи (15 та 12% відповідно) та банків III групи (14%). Варто відмітити, що банки III групи, у порівнянні з банками I та II груп, теж характеризувалися високими значеннями показника фінансової автономії (13—18%). Станом на 01.01.2011 р. найнижча фінансова автономія у банків II групи (12%).

Серйозним показником, що характеризує ступінь незалежності, стійкості банківських установ до кон'юнктурних коливань є коефіцієнт фінансової незалежності (рис. 5). Варто відмітити, що протягом 2005—2011 рр. значення показника фінансової незалежності було найвищим у банків IV групи і знаходилося в межах 27—31%, тоді як протягом досліджуваного періоду банки I та II груп мали максимальне значення показника 17%. І знову ж таки, станом на 01.01.2011 р. найвищою є фінансова незалежність банків IV групи (27%). Банки III групи, у порівнянні з банками I та II груп, теж характеризувалися високими значеннями показника фінансової незалежності, а саме: в межах 14—22%.

Ступінь захищеності власним капіталом банку коштів, які залучені на рахунки, характеризує коефіцієнт захищеності залучених депозитів власним капіталом (рис. 6). Як і у попередніх розрахунках протягом 2005—2011 рр. найкращі значення показника проявляють банки IV групи — перевищення залучених депозитів над власним капіталом становило в межах 2,1—3,17 разів, і протягом досліджуваного

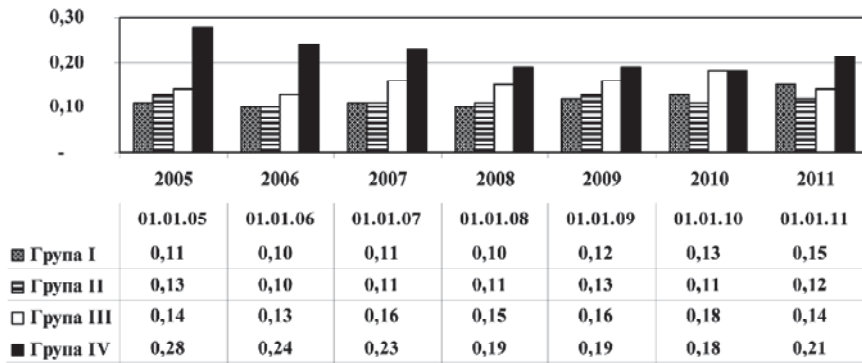

Рис. 4. Динаміка показника фінансової автономії за період 2005—2011 рр.

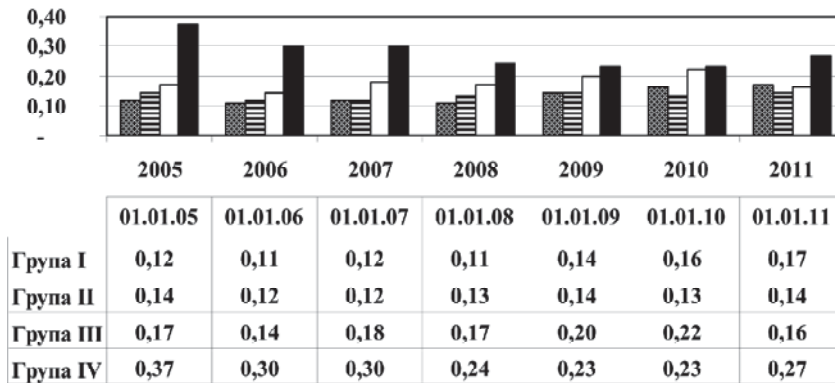

Рис. 5. Динаміка показника фінансової незалежності за 2005—2011 рр.

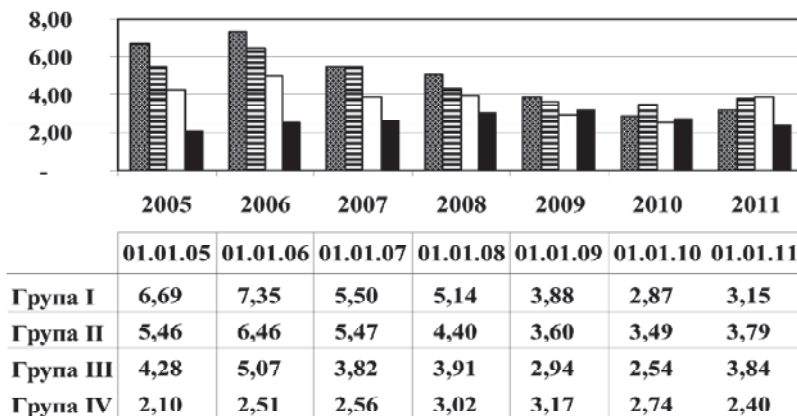

Рис. 6. Динаміка показника захищеності депозитів власним капіталом за 2005—2011 рр.

періоду характеризувалося зниженням. Станом на 01.01.2011 р. значення показника для банків IV групи становило 2,4 рази. Щодо банків III групи, то протягом 2005—2010 рр. значення показника знизилося з 4,28 до 2,54 рази,

лученні фінансових ресурсів у малих та середніх банків до сьяти обмежені.

Окрім статутного капіталу, вагомою складовою власного капіталу є прибуток, який є також одним із важливих джерел нарощення банківського капіталу [9, с. 114; 11, с. 82].

Аналіз прибутковості по групах банків показує, що в усіх групах банків протягом 2003—2009 р. спостерігалось зростання прибутку (рис. 8).

Варто зазначити, що хоча по IV групі банків прибуток зріс у порівнянні з 2008 р. у 1,3 рази і становив станом на 01.01.2009 р. 510 млн грн., то на збільшенні капіталу банків даної групи це суттєво не відобразилося. Капітал банків даної групи зріс лише у 1,5 рази, або на 4651 млн грн. Така ж ситуація спостерігалася і по I та II групах банків (рис. 9).

Що ж до III групи банків, то по даній групі банків взагалі спостерігалось скорочення прибутку у 2009 р. у порівнянні із 2008 р. із 537 млн грн. до 360 млн грн. (у 1,5 рази). Незважаючи на це, капітал зріс із 8943 млн грн. у 2008 р. до 11114 млн грн. у 2009 р., тобто у 1,3 рази (рис. 10).

проте на кінець 2010 р. зросло до 3,84 рази. Варто відмітити, що таких низьких значень показника як у банків IV групи не мали банки жодної іншої групи.

Спроможність банків повернути залучені кошти за умови неповернення кредитів характеризує показник захищеності виданих кредитів власним капіталом (рис. 7). Як і в попередніх випадках, найбільш захищеними власним капіталом є кредити банків IV групи (значення показника станом на 01.01.2011 р. становило 2,69%), і протягом досліджуваного періоду знаходилося в межах 2,36—3,95, а найменш захищеними виявилися кредити по банках I та II групи.

Таким чином, за проаналізованими показниками найкращі результати продемонстрували банки IV групи.

Аналіз груп банків щодо їх частки у володінні власним капіталом показує, що у структурі власного капіталу найбільшу питому вагу займає статутний капітал [9, с.111]. Дані табл. 1 свідчать, що по всіх чотирьох групах (окрім третьої) відбулось зростання власного капіталу. Проте лише по I та IV групі банків розмір власного капіталу перевищував розмір статутного капіталу, а по III та II групі банків статутний капітал перевищував власний капітал.

Тому перед банками стоїть важливе завдання — нарощення статутного капіталу як найбільш важливої складової банківського капіталу, оскільки його зростання значно збільшує банківські резерви [9, с. 112—113]. У зв'язку з необхідністю подальшого зростання капіталізації та стійкості вітчизняної банківської системи 15 лютого 2011 року Верховна Рада України прийняла Закон "Про внесення змін до деяких законів України щодо регулювання діяльності банків", який передбачає підвищення вимог до статутного капіталу банків з 75 млн грн. до 120 млн грн. [10].

Варто відмітити, що нарощування статутного капіталу не потребують лише банки I та III групи, тоді як один банк II групи (Сітібанк) потребує збільшення статутного капіталу. Щодо IV групи банків, то додаткового нарощування статутного капіталу потребують 70 банків із 115 банків у даній групі. Таким чином, 41% банків із загальної кількості банків потребують нарощення капіталу.

Проведений нами аналіз свідчить, що на сьогодні малі банки гостро потребують нарощення капіталу. Звісно, набагато більше можливостей у залученні додаткових фінансових ресурсів до капіталу мають найбільші та великі банківські установи. Тоді як можливості у залученні фінансових ресурсів у малих та середніх банків до сьяти обмежені.

Окрім статутного капіталу, вагомою складовою власного капіталу є прибуток, який є також одним із важливих джерел нарощення банківського капіталу [9, с. 114; 11, с. 82].

Аналіз прибутковості по групах банків показує, що в усіх групах банків протягом 2003—2009 р. спостерігалось зростання прибутку (рис. 8).

Варто зазначити, що хоча по IV групі банків прибуток зріс у порівнянні з 2008 р. у 1,3 рази і становив станом на 01.01.2009 р. 510 млн грн., то на збільшенні капіталу банків даної групи це суттєво не відобразилося. Капітал банків даної групи зріс лише у 1,5 рази, або на 4651 млн грн. Така ж ситуація спостерігалася і по I та II групах банків (рис. 9).

Що ж до III групи банків, то по даній групі банків взагалі спостерігалось скорочення прибутку у 2009 р. у порівнянні із 2008 р. із 537 млн грн. до 360 млн грн. (у 1,5 рази). Незважаючи на це, капітал зріс із 8943 млн грн. у 2008 р. до 11114 млн грн. у 2009 р., тобто у 1,3 рази (рис. 10).

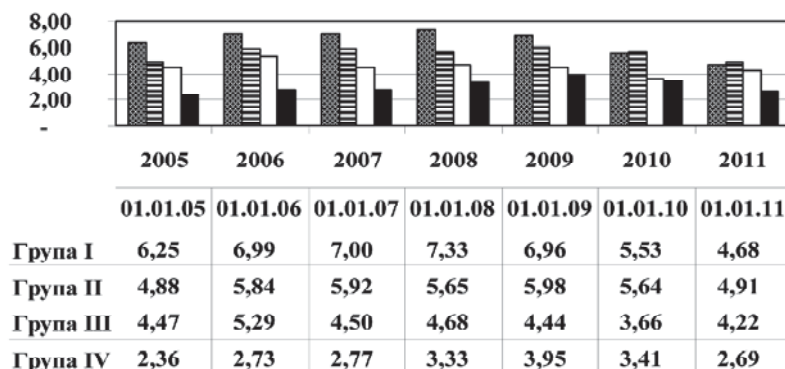

Рис. 7. Динаміка коефіцієнта захищеності виданих кредитів власним капіталом за 2005—2011 рр.

Таким чином, дослідження прибутковості III та IV груп банків засвідчує, що суми прибутку як важливого внутрішнього джерела поповнення капіталу є недостатньо, тобто на капіталізацію спрямовується дуже незначна частка прибутку [12, с. 12].

Проте, варто відмітити, що якщо з 2005 до 2009 р. прибутковість банківських установ зростала, то 2009 р. банківська система України завершила зі збитками, які склали 31,492 млрд грн., що є результатом фінансової кризи в країні (рис. 11). За підсумками 2010 р., найбільш збитковими виявилися банки I та II групи, на які припадало 12,087 млрд грн. збитків (або 93% від загального розміру збитків), а на банки III та IV групи припадало 0,851 млрд грн. та 0,088 млрд грн. збитків (або 6,5% та 0,7% відповідно).

Але, незважаючи на те, що вітчизняна банківська система зазнала чималих збитків, величина капіталу по банківській системі зросла на 22,550 млрд грн, або в 1,2 рази. Така ж ситуація спостерігалася і по I, II та IV групах банків. Так, по I групі на 10,103 млрд грн., по II групі банків — на 4,932 млрд грн., по IV групі банків власний капітал зріс — на 4,203 млрд грн., тоді як по III групі банків величина капіталу зменшилася на 1,721 млрд грн. [13, с. 66—71].

Все це підтверджує той факт, що на величину капіталу впливає не лише прибуток. Тому необхідно шукати нові шляхи поповнення капіталу [14, с.115]. Так, малі та середні банки збільшують свій капітал за рахунок зовнішніх джерел, таких як внески до незареєстрованого статутного фонду, залучення коштів на умовах субординованого боргу та ін. Проте на сьогодні зовнішні джерела капіталізації є досить незначними. По-перше, більшість власників банків бояться втратити контроль над комерційним банком у випадку залучення нових акціонерів. По-друге, через випадки частих невиконань власникам акцій банку дивідендів, а також стягнення податку з них продаж акцій банку фізичним особам став не прибутковим і не цікавим для майбутніх акціонерів. По-третє, невеликою залишається величина іноземних інвестицій у капітал банків [15, с. 48].

Таким чином, дефіцит довгострокових джерел фінансування кредитних операцій і брак капіталу не дозволяють малим та середнім банкам грати більш значимую роль у фінансовій системі країни.

Переваги у стимулюванні пришвидшеного розвитку малих та середніх банків у регіонах дозволить не тільки збільшити обсяги кредитування економіки, але й зберегти панівне положення в нашій країні за національним банківським капіталом [16, с. 82]. Зважаючи на те, що лише національний банківський капітал спроможний забезпечити економічну незалежність країни, а також її політичний суверенітет, саме на нього має бути скерована дієва державна підтримка.

У зв'язку з цим необхідно розробити особливий та результативний підхід щодо регулювання роботи малих і середніх банків.

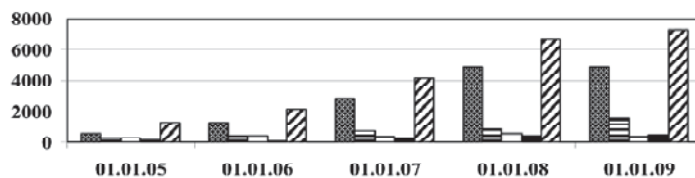
ВИСНОВКИ

Аналіз концентрації капіталу за 2005—2011 рр. в розрізі груп банків, які формує НБУ за розміром активів, свідчить про високий рівень концентрації капіталу у I групі банків за такими основними показниками як активи, зобов'язання і капітал. Разом з тим, наявне суттєве зниження концентрації за даними показниками по IV та по III групах банків.

Взагалі, банкам III та IV групи, як і всій банківській си-

Таблиця 1. Капітал банківської системи України у розрізі груп банків станом на 01.01.2010 р., 01.01.2011 р., млн грн.

Назва банку	Група I		Група II		Група III		Група IV	
	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011
Статутний капітал	75805	87097	18557	32630	10777	10685	14049	15445
Резерви, капіталізовані дивіденди та інші фонди	10475	7984	2311	2386	1301	1195	1626	1447
Резерви переоцінки цінних паперів	7724	8582	1113	1158	1173	1172	1134	1190
Прибуток/збиток минулих років	680	-13076	-366	-11043	71	-3892	-851	-3924
Прибуток/збиток поточного року	-17033	-5094	-7057	-6993	-3478	-851	-3924	-88
Інший власний капітал	3733	5994	943	2296	253	66	64	44
Усього власного капіталу	81384	91487	15501	20433	10096	8375	13227	17430

	01.01.05	01.01.06	01.01.07	01.01.08	01.01.09
■ Група I	582	1258	2826	4833	4880
□ Група II	260	416	691	844	1554
□ Група III	304	410	326	537	360
■ Група IV	117	86	303	406	510
▨ В цілому по системі	1263	2170	4145	6620	7304

Рис. 8. Динаміка прибутку банківської системи у розрізі груп банків протягом 2005—2009 рр.

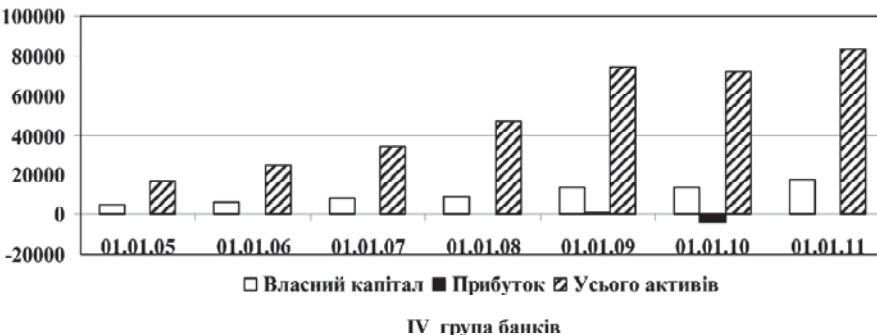

Рис. 9. Динаміка активів, капіталу та прибутку банків IV групи за період 2005—2011 рр.

стемі України, притаманні такі основні недоліки: незначний розмір та незадовільна якість власного капіталу в більшості банків; досить висока централізація банківського капіталу за незначної його концентрації; незадовільна якість пасивів; низька величина прибутку тощо [17, с. 11—12].

А втім, в результаті проведеного дослідження можна стверджувати, що за показниками достатності капіталу та фінансової стійкості банківської системи України у розрізі груп банків малі банки не просто не поступаються найбільшим та великим банкам, а мають найкращі значення показників серед усіх груп банків. А це ще раз підтверджує їх надійність та платоспроможність.

Проте, незважаючи на високі значення показників достатності капіталу та фінансової стійкості, а також на динамічний розвиток банків III та IV групи, рівень їх капіталізації (зважаючи на постанову Правління НБУ від 09.06.2010 року № 273), інвестиційної активності, рентабельності є доволі низьким. У зв'язку з цим основним завданням державного регулювання та управління діяльністю малих та

середніх банків є підвищення їх надійності шляхом забезпечення необхідного рівня капіталізації.

На теперішньому етапі розвитку банківської системи України вважаємо за доцільне обґрунтувати такі напрями підвищення рівня капіталізації вітчизняних малих та середніх банків:

— сприяти розвитку агентських відносин між київськими й інорегіональними банками в питаннях поширення у інші регіони банківських продуктів і послуг великих банків і фінансово-стійких малих та середніх регіональних банків на комісійній основі;

— доцільно створити на державному рівні максимально однакові умови доступу до вітчизняних пенсійних фондів для малих, середніх та великих банків, оскільки пенсійні фонди володіють значними обсягами фінансових ресурсів, які могли б бути використані у інвестиційних програмах банків [17, с. 11–12; 18, с. 12–14];

— слід створювати результативні механізми фінансової допомоги банкам, що кредитують суб'єктів малого бізнесу;

— необхідно розв'язати питання про звільнення від податків прибутку, що йде на збільшення капіталу банку;

— сприяти стимулюванню державою проведення первинних розміщень акцій і випуску субординованих цінних паперів;

— удосконалити ринок міжбанківського кредитування з метою полегшення доступу малих та середніх банків до кредитних ресурсів;

Звісно, ефективність даних напрямів підвищення рівня капіталізації вітчизняних банків залежить від вдосконалення чинної системи оподаткування; державної політики у галузі законодавчого забезпечення необхідного рівня капіталізації малих та середніх банків; зростання довіри до банків з боку населення; залучення величезної кількості коштів, що знаходяться поза банківською системою та ін. [15, с. 49–50].

Таким чином, з метою підвищення рівня капіталізації малих та середніх банків необхідно постійно шукати нові джерела фінансових ресурсів, які були б спроможні задовольнити вимоги і власників банків, і їх інвесторів, і НБУ [19, с.102].

Література:

- Сугоняко О. Без дрібних банків, як без малих річок [Електронний ресурс] / О.Сугоняко // Газета "День". — 2010. — 14 вересня. 19.07.2011 р. <http://www.day.kiev.ua/309100>
- Гайда Н. Капіталізація українських банків як показник інвестиційного клімату в Україні / Н.Гайда // Банківська справа. — 2005. — № 5. — С. 61–65.
- Постанова Правління НБУ від 09.06.2010 р. № 273 "Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України".
- Довгань Ж. Капіталізація банківської системи України: [аналітичний огляд] / Ж. Довгань // Вісник НБУ. — 2008. — № 11. — С. 10 — 14.
- Структура активів банків України за станом на 01.01.2011 р. (у розрізі банків) // Вісник НБУ. — 2011. — № 3. — С. 48–53.
- Структура зобов'язань банків України за станом на 01.01.2011 р. (у розрізі банків) // Вісник НБУ. — 2011. — № 3. — С. 54–59.
- Структура власного капіталу банків України за станом на 01.01.2011 р. (у розрізі банків) // Вісник НБУ. — 2011. — № 3. — С. 60–65.
- Національне рейтингове агентство "Рюрік" [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.rurik.com.ua/>
- Савлук С.М. Стимулювання нарощування власного капіталу банків / С.М. Савлук // Фінанси України. — 2009. — № 2. — С. 111–117.

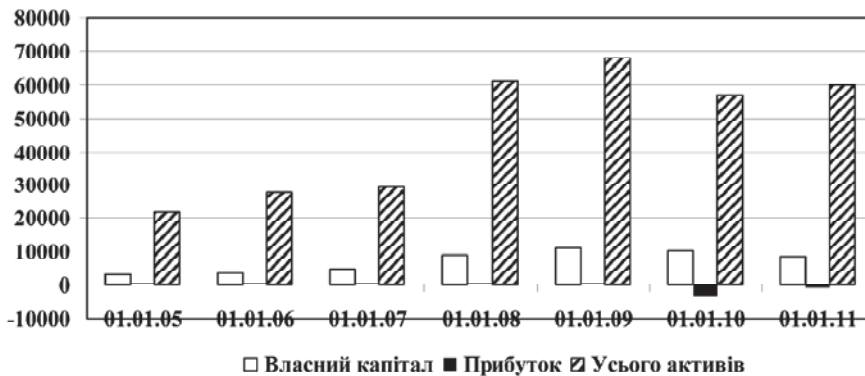

Рис. 10. Динаміка активів, капіталу та прибутку банків III групи (за період 2005–2011 рр.)

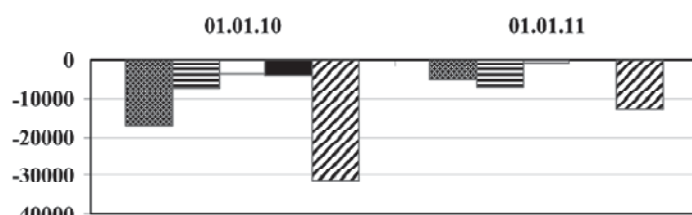

Рис. 11. Динаміка фінансового результату банківської системи у розрізі груп банків, млн грн.

- Закон України "Про внесення змін до деяких законів України щодо регулювання діяльності банків" від 15.02.2011 р.
- Диба М.І., Осадчий Є.С. Капіталізація банківської системи як чинник підвищення надійності економіки України / М.І. Диба, Є.С. Осадчий // Фінанси України. — 2008. — № 6. — С. 77 — 88.
- Криклій А.С., Лютий І.О., Рихлінський Т.Б. Проблеми капіталізації банківської системи України в умовах глобалізації / А.С. Криклій, І.О. Лютий // Економіка та держава. — 2007. — № 5. — С. 10–13.
- Фінансові результати діяльності банків України за станом на 01.01.2011 р. (у розрізі банків) // Вісник НБУ. — 2011. — № 3. — С. 66–71.
- Гриценко А.Л., Онопрієнко Є.Ю. Банківська система України: сучасний стан і напрями розвитку / А.Л. Гриценко, Є.Ю. Онопрієнко // Актуальні проблеми економіки. — 2010. — № 10. — С. 111–116.
- Матвієнко П. Капіталізація як дієвий інструмент підвищення надійності банківської системи України / П. Матвієнко // Економіка України. — 2008. — № 1. — С. 43–53.
- Деревко О. Шляхи підвищення рівня капіталізації банківського сектора / О.Деревко // Банківська справа. — 2008. — № 1. — С. 76–80.
- Сизоненко В., Циганов С. Капіталізація як провідна компонента підвищення конкурентоспроможності банківської системи / В.Сизоненко, С.Циганов // Банківська справа. — 2008. — № 6. — С. 3–14.
- Спицын С.Ф. IX Всероссийский банковский форум "Стабильное развитие банковской системы России в контексте будущего средних и малых банков" / С.Ф. Спицын // Деньги и кредит. — 2008. — № 9. — С. 3–15.
- Козоріз М.А., Лис І.М. Основні напрями підвищення рівня капіталізації і ліквідності банківських установ / М.А. Козоріз, І.М. Лис // Регіональна економіка. — 2009. — № 2. — С. 95–102.

Стаття надійшла до редакції 28.07.2011 р.